

JAVA-BODE.

NEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A^o. 1854.

Woensdag 19 April.

N°. 31.

Prijs per halfjaar voor Batavia f 12.50
" " " " Java " 15.—
" " " " Buitenbesittingen " 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën met *derzelver herhaling* is ZESTIG DUITEN voor de VIJF WOORDEN behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van den 4den Februarij 1854 No. 87, is alsnog, ter zake van de in 1851/52 in het Palembangse plaats gehad hebbende krijgsverrigtingen, benoemd tot ridder der vierde klasse van de Militaire Willems Orde, de sergeant P. M. Flou, van het wapen der infanterie in Oost-Indië; zijnde tevens bij gezegd Koninklijk besluit bepaald, dat ter zelfder zake bij afzonderlijke dag-orders, zoo in Nederland als in Indië, eervol zullen worden vermeld: de sergeant P. Denijs (sedert overleden), de korporaal J. Torfs en de flankeurs F. Elsen en E. Verbeek, de eerstgenoemde van het wapen der artillerie en de drie anderen van het wapen der infanterie in Oost-Indië.

Civiel Departement.

Gesteld:

Ter beschikking van den directeur der cultures, de ambtenaren der 2 klasse voor de dienst in Nederlandsch Indië J. J. van Limburg Brouwer en C. Mogge Pons.
Tijdelijk, ter beschikking van den resident in de wester-afdeeling van Borneo, W. H. Brouwer, ambtenaar op non-activiteit, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, laatstelijk 2 commissies bij den algemeenen ontvanger te Batavia.

Overgeplaatst:

Naar Amboina, de opziener der 1 klasse van den waterstaat te Soerabaya A. W. Reifert, ten einde te worden belast met het toezigt over het civiel bouwdepartement aldaar.
Naar Banka, de opziener der 2 klasse van den waterstaat te Makassar J. C. Staal, ten einde te worden belast met het toezigt over het civiel bouwdepartement op dat eiland.

Goedgekeurd:

dat door den Directeur der Middelen en Domeinen,

Zijn benoemd:

Tot commissies bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Padang, J. S. L. Hurrelbrink, commissies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuismeester te Ajer-Bangias.

Tot commissies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuismeester te Ajer-Bangias, A. Intveld, klerk op het Bureau van den Gouverneur van Batavia.
Tot onder-commissies bij de recherche te Soerabaya, B. J. van der boomwachter aldaar.

Bevorderd:

Tot onder-commissies der 1 klasse bij de recherche te Batavia, H. C. Klesman, onder-commissies der 2 klasse.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms militaire dienst, de 2 luitenant der artillerie J. Brouerius van Nidok.

Gesteld op Non-activiteit:

Tijdelijk, de van verlof uit Nederland teruggekeerde ridmeester van het regiment Oost-Indische kavallerie M. J. van Bol.

Benoemd:

Tot opziener over de wagenmakers en knipers bij den artillerie-constructiewinkel te Soerabaya R. Schannink, thans onderopziener over die ambachten bij dien winkel.

VERTREK DER OVERLANDMAIL.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat het vertrek der stoomschepen, bestemd voor den overvoer der brievenbussen van Batavia, via Muntok en Riouw, naar Singapore, zal plaats hebben:

In de maand April	op den	27 van die maand.
» » Mei	» » 10 en 25	» » » » »
» » » Junij	» » 10 » 26	» » » » »
» » » Julij	» » 10 » 26	» » » » »
» » » Augustus	» » 9 » 25	» » » » »

Dat de bedoelde stoomschepen de terugreis van Singapore zullen aannemen binnen 24 uren na de aankomst aldaar van het van Ceylon verwacht wordende pakketschip der Peninsular and Oriental Steam Navigation Company, zonder de aankomst af te wachten van het stoomschip van Hongkong; en eindelijk:

Dat de brievenpakketten, bestemd om met deze gelegenheid te worden verzonden, zullen gesloten worden bij het postkantoor te Weltevreden, en wel:

- de pakketten voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., daags vóór het vertrek van het stoomschip naar Singapore, des namiddags ten 1 ure.
- de pakketten voor Banka, Palembang en Riouw, twee dagen voor dat vertrek, op hetzelfde uur.

BATAVIA, 18 April 1854. De Directeur voornoemd, AMENT.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat door den resident van Batavia, op Zaterdag 6 Mei aanstaande, des voormiddags ten 10 ure, voor het kleeding-, provisie- en arakpakhuis alhier eene veiling zal worden gehouden van: 50 keizerlijke kabajien, 36 gewone dito en 66½ amsterd. ponden zijden watten; in de maand Dec. jl. met het schip Hendrika van Japan alhier aangebragt.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat op Zaterdag 13 Mei aanstaande, door den resident van Batavia in het openbaar zal worden verkocht: de met het schip Hendrika in de maand Dec. 1853, van Japan alhier aangebrachte hoeveelheid van p. m. 5,668 pic. Japansch koper, en 396 dubbele balies kamfer, wegende bruto 79,222 amst. ponden.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt ter kennis van gegadigden, dat door den resident van Batavia, op een nader door hem te bepalen dag in de eerste helft van de maand Mei aanstaande, eene uitbesteding zal worden gehouden voor den overvoer gedurende het jaar 1854, van houtwerken van 's lands stapelplaatsen in de residentie Soerabaya naar Batavia.
De hoeveelheid over te voeren houtwerken wordt begroot op: 3827 balken van 3 à 6 el, 3360 dito van 6½ à 9 el, 439 dito van 9½ à 12 el, 25 dito van 12 el en langer, 71 dolken, 70 zwalpen, 30 buikstukken, 8 oplangers, 300 halve legger-duigen en 300 halve aamduigen.

De waarnemend resident van Soerakarta geeft kennis, dat op Dingsdag den 2den Mei 1854, op het residentiebureau, eene uitbesteding zal worden gehouden voor de aanneming der uitvoering van de ondervolgende, in die residentie, over het jaar 1854, te doene werken aan het civiel bouwdepartement, als:

Gewoon Onderhoud van

a. het residentiehuis en bijgebouwen. b. het gevangenhuis en bijgebouwen. c. dertien poststations. d. de kweekschool en bijgebouwen.

Door den eerstaanwezenden ingenieur van den waterstaat en 's lands civiele werken te Batavia, zal op Zaterdag 22 dezer, ten zijnen bureel, in het openbaar aan den minsteischende worden aanbesteed, als:

1ste perceel. Het bouwen van twee blokken gevangen-vertrekken in het gevangenhuis te Weltevreden.

2de perceel. Het maken van een tijdelijk bureau in het algemeen kleedmagazijn alhier.

3de perceel. Het verbeteren van den weg langs den rivier van de Goecong-Saharie, van af den brug te Kwitan, tot aan die over de goets rivier te Parapattan, bedragende eene lengte van 190 rds. steden.

Postpakketten voor Australië zullen, korten tijd na aankomst van het omstreeks den 19den dezer ter reede Batavia van Singapore verwacht wordende stoomschip der P. & O. Company Madras, aan het medewerkend postkantoor in de Stad worden gesloten.

Het juiste uur der sluiting zal zoo spoedig mogelijk aan het algemeen kantoor en aan dat te Weltevreden voor het publiek bekend worden gesteld.

Vendutien.

Op Donderdag 20 April, voor de pakhuizen van wijlen den heer T. A. van der Does, in de Binnen-Nieuwpoortstraat.
Op Vrijdag 21 April, tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van Vaupel & Co.

en
Voor het commissiehuis van B. J. Leon.

Op Maandag 24 April, wegens vertrek, voor de woning van den kapitein der artillerie *Flugi van Aspermont*, in het kampement te Weltevreden, door *Munder*.

Nagelaten Boedels.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:
Door de agenten der Soerabayasche boedelkamer te Kediri, *Lie Ketjee*.

Vertrekkende Personen.

De heer en mevrouw P. van Rees. — C. La Cour.

Advertentiën.

Gehuwd:

F. P. B. HOFFMAN,
met
R. G. SALOMONSZ.

BATAVIA, 18 April 1854.

(499)

Getrouwd:

F. ARNOLD BIK
en
A. J. FRANCIS.

BATAVIA, 12 April 1854.

(501)

VENDUTIE Op Vrijdag den 21 April tegen 4 pCt. Vendu Salaris

voor het commissiehuis van Vaupel & Co.,

van eene partij van circa 40 picols Rood Garen, No. 24 en 28, meer of min beschadigd, diverse Lijnwaden, 200 stuks Linnen Broekenstof, Mouselines, Klamboegood, enz., enz. Verder een factuur Pleetwerken, waarbij 50 paar Pleeten Kandelabres, Lampen, Spiegels, Schilderijen, enz., enz.

VENDUTIE

op Maandag den 24 April 1854.

Op het Heemradenplein, door John Pryce & Co., tegen 2 ½ % Vendu Salaris van eene groote partij Jattiehouten Balken van diverse dimensien.

(513)

IJZEREN BRANDWAARBORG KASTEN

uit de fabriek van BUYS VAN CAENBEEK, verkrijgbaar bij
J. VAN DER BEEK, NEDERLAND.

(512)

Verkoop van Boek- en Plaatwerken.

Op een nader te bepalen dag zal door den boekverkooper H. M. van Dorp worden verkocht: de fraaie en zeer net geconditioneerde Bibliotheek van den Wel Ed. Gestr. heer P. van Rees.

De Boek- en Plaatwerken zijn op Zondag en Maandag den 16den en 17den April aan het Woonhuis te bezichtigen.

(484)

Bij de ondergeteekenden is pas ontpakt een groot aantal Pleetwerken, bestaande in complete Theeservies, Bouilloires, Koffijkannen, Banket-trommeltjes op blad, Broodmanden, Tafel-ornamenten, Likeurstellen, Olie- en Azijnzetjes, Limonadiers, Kelken, Bekers, Inktkokers, Nachtlampjes etc. Verder een factuur fraaie Schilderijen, meest nieuwe sujetten, Spiegels in soorten, Carpetten, Alcatieven en Tafelkleeden, eene groote hoeveelheid Hang-, Tafel-, Muur-, en Kantoorkampen uit een der beste Engelsche Fabrieken, en tegen verminderde prijzen verkrijgbaar.

VAUPEL & Co.

(479)

Gouverneur Sigaren

in ¼ en ½ Kistjes.

Kistwijn (St. Julien Medoc).

Holl. Bier in vaten. — Boter.

Groene Zeep. — Lijnolie. — Verw.

Koolteer. — Zw. Teer.

Gemalen Potlood in vaatjes.

Platlood. — Menie.

Bij

JACOMETTI & Co.

(477)

SIR WILLIAM WOODEY OF MISDAAD EN WRAAK. (vervolg).

Voor het ledikant zat een meisje, wier meer dan gewone schoonheid aan William in minder dan eene seconde deed vergeten, waarom hij gekomen was en waar hij zich bevond. En wezenlijk, wanneer immer eene vrouw, bij den eersten aanblik een onuitwisbaren indruk maken moest, dan was het Julie, de nicht des Doctors. Het donkere, tot aan den hals reikende kleed, omspande de rijzige, slanke gestalte, en deed daardoor den rijk gevormden boezem des te beter uitkomen. De kastanjebrune haren golsden in ontelbare krullen, die slechts met moeite door den schildpadden kam werden bijeen gehouden, over een aangezicht, welks zuivere lijnen door de haard van een Canova schenen gebeiteld te zijn. Het schitterendste incarnaat bedekte de wangen en zette aan het geheel, een onbeschrijfelijk kenteeken van bloei en leven bij. De lange wimpers overschaduwden de twee donkere, gloeiende oogen, die thans met eene uitdrukking vol medelijden op de slapende mevrouw. Met de kleine, sneeuwwitte hand, streek zij het aangezicht van haar lieve, over het verband heen, in het aangezicht hing, met zóo veel moederlijke bezorgheid volvoerde zij de verdeling in het geheel niet bemerkte had. Eene die den jongeling ontsnapte, deed haar echter

plotseling het hoofd omwenden; het eerste, dat zij aanschouwde, was William, die haar met een gelaat aanzag, waarop zóo duidelijk zijne ontroering en bewondering te lezen stond, dat in hetzelfde oogenblik een brandend rood haren hals en wangen bedekte.

Verlegen stond zij op en Williams groot met eene lichte buiging beantwoordende, ging zij naar den heer Schwäber toe en zeide met hare welluidende stem: — Oom! Oom! Gij verdient dat ik regt boos op u werd, voor den schrik, dien gij mij aanjaagt.

— Kom, aan Julie, gij krijgt niet meer dan uw verdiende loon; waarom laat gij ook de deur der kamer open staan? Buitendien, de heer die mij vergezelt, zal u de zorg, die gij voor het arme gekwetste meisje draagt, wel niet ten kwade duiden; hij is het die mij haar ter genezing toevertrouwde en zich thans persoonlijk komt overtuigen van den staat, waarin zij zich bevindt.

— Meijfvrouw, vervolgde hierop William, hetgeen mijnheer uw oom zeide, is de waarheid. Geloof echter niet, dat hier alleen edelmoedigheid mijne drijfveer was. Hoe onschuldig ook, ben ik oorzaak van het ongeluk, dat dit meisje is overkomen. Ik trachtte dus alleen mijne schuld te verminderen, door haar onverwijld ter genezing naar het meest nabij gelegen huis eens chirurgijns, te vervoeren. Dat dit het huis van uwen oom was, hiermede wensch ik mij en vooral de gekwetste geluk. Haar, dewijl zij, zoo als ik zoo even

zag, op eene wijze wordt verzorgd, die alleen met dank, maar met geen schatten kan betaald worden; mij, meijfvrouw, omdat ik daardoor de eer mag genieten met u kennis te maken.

Was het schaamte of waren het Williams gloeiende blikken, die Julie het antwoord deden schuldig blijven? Zeker is het, dat zij zich, om eenen ververschenden drank voor de zieke te halen, uit de kamer verwijderde.

William plaatste zich met den Doctor op eene sofa en vroeg hem, met ingehouden stem, ten einde de Heidin niet te wekken, of hij dacht dat zij lang het bed zoude moeten houden. De heer Schwäber antwoordde, dat hij hoopte, wanneer er niets tusschen beiden kwam, de gekwetste in twee of drie weken in zooverre te zullen hebben hersteld, dat zij weder uitgaan kon. Hierna nam het gesprek eene andere wending. William rekte het zoo lang mogelijk in de hoop dat Julie terugkeeren zoude. Hij verhaalde van zijne reizen, sprak over litteratuur en staatkunde; doch zij die hij zoo gaarne nog eens gezien had, kwam niet. Ongeveer een vierde uur was aldus verstreken en hij zag zich eindelijk verplicht, van den Doctor afscheid te nemen, — juist op het oogenblik dat de sieke een zacht gekerm liet hooren. De Doctor ging naar het ledikant, doch de Heidin was nog niet ontwaakt. Beide mannen verlieten daarop het vertrek en ging den trap af. Be-

De Ondergetoekenden hebben direct van Parijs ontvangen:

extra fijn Casimier Laken, voor Rokken, Jassen en Paletots, van verschillende kleuren, Satin-laine en Tricots, volgens den laatste smaak, voor Pantalons, Geborduurde Valencias, Piqué, Casimier, enz. voor Vesten, als ook Witte Fiqué voor idem en van verschillende kleuren, Zijden Vesten in soorten, zwarte nieuw-moedische Hoeden, witte en zwarte Viltten Hoeden met breede randen, een groot assortiment lakensche en fluweelen Petten, Cravatten, Cols Fanny van zwart Satijn, witte geborduurde Batisten Dassen, Glacé- en Zijden Handschoenen, witte en gekleurde Remden, Costuums-hoeden en Degens voor civiele ambtenaren, Bordnursels voor residenten, assistent-residenten, secretarissen en controleurs 1ste, 2de en 3de klasse, nieuw model W Knoopen, Goud en Zilver Galon, alsmede eene groote varieteit Knopen, enz., enz., enz.

(508) OGER FRÈRES.

Eau de Cologne, marquée H. S., trois flacons dans la caisse, Poudre de Violette, Huile de Rose Vanille, Bas de Soie noir, Satin blanc, Tarlatan, Crêpe Gaze, Barège, Corssets, Pistolets Blanchon, pour enfants, chez

(503) M. JANET.

Magazijn van Hollandsche en Fransche Provisiën en Dranken.

Op nieuw Ontvangen: Supérieure Bordeaux Wijn, St. Estèphe Médoc, merk *Eyquem & Fils*, in kisten van 4 dozijn, alsmede goede ordinaire Votwijn, en gros en per dozijn, bij

(502) LAUGIER & ESMIOL.

HAVANA SIGAREN

per Kistjes van 100 stuks, verkrijgbaar in de Toko op Rijswijk, van

(480) VAUPEL & Co.

Eau de Cologne H. & S.

Bij

(496) LAUGIER & ESMIOL.

SCHILDPAD SOEP.

Dito BEEFSTEAK.

Op Maandag en Dingsdag, den 17 en 18 dezer, in het oude Haagsche Koffijhuis.

(475) K. DE LOOPER.

14 April 1854.

Exquise CHAMPAGNE

in heele en halve flesschen.

(497) LAUGIER & ESMIOL.

ONTVANGEN

Een mooi partijtje Lakwerken: als Thee- en Presentiebladen, Dessert-trommeltjes, Broodmanden enz.

(498) VAN RIET & TER GOUW.

Eau de Cologne

van het merk H & S, pas weder ontvangen.

(490) VAUPEL & Co.

Het Huis op den weg naar Tana-Abang, thans bewoond door Mevrouw Butia Bik.

TEHUR

Een groot en eenige kleine, op nieuw gerepareerde en geschilderde Huizen, te Petodjo (Gang Chaulan).

(430) E. WIJSS.

neden gekomen riep de heer Schwäber zijne nicht, ten einde haar te verzoeken bij de gekwetste te gaan, die hij geloofde dat spoedig ontwakten zou. Julie verachee daarop uit eene zijkamer, en smelde, met de vlijheid eener hinde, naar boven, zonder dat William bijna den tijd had kunnen vinden om haar te groeten. Hij drukte den Doctor de hand, nam weder in het rijtuig, dat op hem was blijven wachten, plaats en reed naar zijn hôtel terug. — Wat was het echter, waarover William zoo ernstig scheen na te denken? Wij zullen er voor onze lezers geen geheim van maken. Julie had de ziekekamer verlaten, om beneden eenige drank voor het Heidinnetje te halen. Een vierde uur later, nam zij hare plaats naast de zieke weder in, doch ging zonder iets hare handen te hebben naar boven. Was dit nu toeval, dacht William, of had zij een voorwendsel gebedigd, om de oogen niet meer op zich gevestigd te zien, die, William gevoelde het, haar zoo hartstogtelijk aanstaarden? Toen William weder in de vertrekken was aangekomen, die hij in het hôtel de Arenal had gehoord, plaatste hij zich aan het venster, nam een boek en ging lezen. Weftige oogenblikken later rustte echter de hand, die het boek hield, in het kozijn en zat William in diep gepeins verzonken. Julie, het onvergastelijk, betoverend schoone meisje stond hem voor den geest. Zijne verbeelding had hem naar de

HESSIAN ADVERTISSEMENT.

Great Hessian State Loan of 6,725,000 Doll.

To be reimbursed with 16,581,510 Dollars, or..... 2,400,000 p. Sterling.

This Loan is guaranteed by the Government, and contracted by the eminent Banking House of Messrs. M. A. von Rothschild and Sons, in Frankfort on the Maine.

The following capital-prices must be gained, viz:
 14 of 40,000 Dollars. 60 of 4,000 Dollars.
 22 of 36,000 " 60 of 2,000 "
 24 of 32,000 " 120 of 1,500 "
 60 of 8,000 " 180 of 1,000 "
 etc., etc. The smallest Prize is 55 dollars.

The next drawing will take place 1 Juny 1854. The PRICE OF THE SHARES IS AS FOLLOWS:

One share for £ 1 St. Thirty shares for £ 20 St.
 Six " " 5 " Sixty-five " " 40 "
 Thirteen " " 10 " 137 " for " 80 "

The undersigned have great pleasure in announcing that they are now appointed Sole Agents for this distribution in the British and Dutch Colonies, in consequence of the former Agents having illegally inserted in their shares, and made a deduction of ten per cent. on payment of the Prizes, without such being mentioned in their Prospectus, or authorized by the Contractors.

It has been thought necessary to lay these facts before the Public, so that they may not be deceived by the caution which the dismissed Agents have thought fit to insert in the Newspapers. The public are therefore informed, that if they wish to purchase Shares enjoying the full advantages, without any deductions, they must be signed by one of our Firm, who have been the Agents in England for upwards of twelve years, during which period, they have paid, to successful holders of Shares in Great Britain, prizes to the amount of £ 52,000 St., free of deduction, which have been distributed in Liverpool, Birmingham, Manchester, London, &c.

Shares will be forwarded, on receipt Bank Notes, Bills, or Drafts on Holland à 12 fls. equal £ 1 St.

Each Shareholder will receive, immediately after their Drawing, the List of the successful numbers.

The prizes obtained, will be paid in Batavia through an established Bank, upon delivery of the Prize Share.

Apply without delay, to the appointed Government Agents, Messrs. J. A. Schwarzschild and Sons, Bankers, Frankfort on the Maine; or their House, Messrs. A. Schwarzschild & Co., 26, Lombard Street, London.

J. A. SCHWARZSCHILD & SONS,
 Bankers and sole appointed Government Lottery Agents Frankfort on Maine.

Prospectus may be seen and shares may be had at the office of this paper.

Hessische Staats-Loterij.

Loten voor deze Loterij kunnen na den 22 Maart niet meer worden afgegeven.

(300) H. M. VAN DORP.

HESSIAN LOAN.

We hereby beg to inform the holders of the BONDS which became entitled to be reimbursed by the edicts dated 1st December, 1853, and 1st January, 1854, that the same will now be Paid at our offices, without any deductions.

(252) A. SCHWARZSCHILD & Co. LONDON, 26, Lombard-street.

Er wordt gevraagd

iemand genegen en in staat het beheer en toezicht te houden over een land, gelegen in de Assistent-residentie Buitenzorg.

Informatiën in persoon te Batavia bij
 (510) M. CALES.

Eene fatsoenlijke familie op Djoejocarta vraagt eene Europeesche Jufvrouw van 25 à 40 jaren oud, van onbesproken gedrag, voorzien van de beste getuigschriften en de noodige bekwaamheden bezittende om twee meisjes van 10 en 8 jaren, eene beschaafde opvoeding te geven, benevens grondig onderwijs in de Piano-muziek. Men kan ten minste rekenen op f 150 à f 200 's maands.

Men adressere zich met franco brieven aan de Wed. Haubner, geb. Vos, onder lett. A. Z., te Samarang.
 (478)

ziekamer teruggevoerd. Hij zag Julie, het engel-reine gelaat, met de uitdrukking der teederste bezorgheid, over de zieke heen buigen. Hij geloofde te zien en peinsde. — Kassië was verplicht zijn meester tweemaal bij zijn naam te roepen, voor dat deze uit zijne mijmering ontwaakte en het diner ging nuttigen, dat in eene andere kamer voor hem was aangerigt.

HOOFDSTUK VI.

DE BRIEF.

Den volgenden dag begaf William zich weder naar het huis des heeren Schwäber. Het was thans niet de Heidin, maar Julie, die er heen heen trok. Toen William schelde, werd de deur onmiddellijk door den Doctor zelf geopend, die geheel gekleed, op het punt stond om uit te gaan. De heer Schwäber verontschuldigde zich, dat hij een patient moest bezoeken (het was de eenige dien hij had!), beloofde echter onmiddellijk te zullen wederkeeren en verzocht William intusschen naar boven te gaan en daar zijne terugkomst af te wachten.

Het volgende oogenblik stond William voor de ziekenkamer. Er werd zacht in dezelve gesproken, doch hij herkende desniettemin de stem van Julie. Hij

C. C. VAN OECKELEN, op Maandag den 24 April,

In het Locaal van den Schouwburg, en zulks onder welwillende medewerking van de directie der Toonkunst Maatschappij.

PROGRAMMA.

- Eerste Afdeeling.**
- No. 1. Ouverture (Euryanthe)..... von Weber.
 - 2. Solo voor de Androïde Klarinettist.
 - 3. Romance (die Wanderer)..... Schubert.
 - 4. Fantaisie voor Piano..... Thalberg.
 - 5. Concertante voor Piano en Klavier-Oboë uit de opera Faust..... van Spohr.
 - 6. Ouverture (Egmond)..... van Beethoven.

- Tweede Afdeeling.**
- No. 1. Ouverture Fingals-Höhle, Mendelsohn Bartholdy.
 - 2. Solo voor Vrij pedaal (een nieuw instrument) en Piano.
 - 3. Romance.
 - 4. Solo voor de Androïde Klarinettist.
 - 5. Duo Concertante voor Piano en Viool (Guillaume Tell)..... Osborne en Bériot.

Entrée voor een Heer f 5,—
 • eene Dame - 4,—
 • een Officier tot en met den rang van Kapitein - 3,—
 • een Kind beneden de 10 jaren .. - 2,—

Entrée Billetten te bekomen bij den Wel Ed. Gez. Heer Willett (Javasche Bank), op den dag van het Concert van des morgens 10 tot des namiddags 2 ure en aan het locaal van den Schouwburg (zelfde tijdsbepaling).

Aanvang half acht ure precies. (505)

Een jong mensch, in een Handelbuis alhier werkzaam, zoekt bij eene fatsoenlijke familie kost en inwoning.

Adres bij den heer H. M. van Dorp, Boekhandelaar.
 (476)

De houder van een Cognossement aan order over S & T No. 1, 3 k. IJzerwerk, afgeladen door Santen op Tillemans, per het Ned. schip Maria Elize, kapt. M. van der Putte, wordt verzocht zijnen naam bekend te stellen bij

de Agenten,
 (478) E. MOORMANN & Co.

Houders van Cognossementen aan Order, over de onderstaande Goederen, per het Ned. schip Bentam, kapitein A. P. Klein, worden verzocht hunne namen bekend te stellen bij

de Agenten,
 E. MOORMANN & Co.

afgeladen door J. W. Hissink.
 6 1 k. Rum
 G B & Z 1/19 19 k. Manufacturen, afgeladen door G. Bonnike & Zoon.
 (487)

- I. **UNCLE TOM'S CABIN**, with illustrations by Cruikshank.
- II. **La Case du Père Tom**, avec illustrations Anglaises, traduction de la *Bédollière*.
- III. **De Negerhut**, Kruisman-uitgave met platen, vertaling van Mensing, 2 dln.
- IV. **La Cabane de l'Oncle Tom**, Album.
 Des Physiologies des principaux Personnages, inspirées de l'ouvrage de *Beecher Stowe*. Pracht-uitgave van Kunstplaten.
 Ontvangen bij
 (482) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

FRANSCH KANTOORBOEKEN

met Koperen Beslag.
 In Klein- en Groot Mediaan en Imperial Formaat, bij complete stellen van:
Grootboek.
Journal.
Memoriaal.
Kas- en Copijboek.
 Alsmede afzonderlijk verkrijgbaar bij
 (507) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

klopte aan de deur en het schoone meisje stond weder voor hem. Zij scheen eenigzins onthutst op het zien des vreemdelings.

— Mevrouw, zeide William, uw oom heeft mij verzocht hier tot straks op hem te wachten; mogt ik u echter ongelegen komen, dan.....

— Volstrekt niet, mijnheer, luide liet vriendelijke antwoord. Het doet mij zelfs genoegen, dat gij gekomen zijt. — Dat wij zeggen, vervolgde zij hoog blozend, dat de zieke daar sedert gisteren moormalen den wensch heeft te kennen gegeven om u te mogen spreken, en het mij aangenaam is, dat eindelijk aan haar verlangen zal kunnen voldaan worden.

Julie ging daarop naar het ledikant, en schoof de tot op den grond reikende draperien ter zijde.

— Zizine, sprak zij, daar is de vriende heer; gevoelt gij u sterk genoeg om met hem te spreken?

De Heidin scheen een toestemmend antwoord gegeven te hebben; immers Julie wenkte William met de hand om naderbij te komen.

In vrij vloeiend Duitsch gaf Zizine haren dank te kennen voor de edelmoedige wijze, waarop hij vee-hare verpleging had zorg gedragen. Hoofdzakelijk was zij echter bekommerd over het lot, hetwelk haar na hare herstelling te wachten stond, daar zij vreesde, dat hare letgensooten niet zoo lang op haar wachten en de stad verlaten zouden.

LET WEL!

De Intekeningslijsten op het nittgeven werk:
DE INDISCHE SECRETARIS,
door

Mr. L. J. A. TOLLENS,

adviesraad Advocaat en Candidaat Notaris te Batavia,

worden beleefdelijk, per omgaanden post, terug verzocht, ten einde de oplage te kunnen regelen. Proefbladen zullen ter bezigtiging liggen bij de Boekhandlaren te Batavia, Samarang en Soerabaya.

Na 1 Mei wordt de intekeningsprijs, de buitenbezittingen uitgezonderd, met 25% verhoogd.

(504) **LANGÉ & Co.**

Nieuwe ROMANTISCHE en WETENSCHAPPELIJKE Boekwerken,

waaronder

De Portefeuille in de Salons ter kunstbeschouwing aangeboden. 20 Platen met bijgevoegde lectuur en poëzy. f 11.—

W. Vrolijk, Het leven en het maaksel der dieren, 1e deel. f 5.—

Robert Druitt's, Chirurgisch Vade Mecum. f 6.—

Camtatt's bijzondere Ziekte- en Genezingsleer, 1e aflevering. f 3.—

De Koopman, volledig Handboek over den koophandel in zijn geheel omvang. f 6.—

S. van Dissel, de Bijbel ten gebuike van kinderen. f 6.—

Menoeh, Klinische waarnemingen. 2.50

En op nieuw ontvangen:

Lange, het Nederlandsch Oost-Indisch Leger ter Westkust van Sumatra 1810—1845. 2 dln. f 15.—

Geerling, de Nederlandsche briefsteller. 4.—

Gisenius Nanning, verkorte werkdadige Meetkunst. f 8.—

Kerkwijk, Geodesie. 4.—

Badon Ghyben en Strootman, Beginselen der Steekunst. f 4.—

Badon Ghyben, Beginselen der Meetkunst. 6.—

De Gelder, Cijferkunst. 4.—

Schmidt, Bijbel voor de jeugd, 2e dr. geb. 6.—

(511) **H. M. VAN DORP.**

BATAVIA, 19 April.

MAGAZIJN VAN PAPIEREN, KANTOOR- EN SCHRIJFBEHOEFTE.

Best Engelsch Proefpapier

afgesneden en onafgesneden

Volijn Concepten Papier, á f 4 per Riem.

eene factuur

NET INGEBONDEN SCHRIJFBOEKEN,

Klein Folio Formaat,

alsmede

Pennenschachten, 1° Qualiteit, Billetpapier in diverse formaten, Ivoren Vouwbeenen, Agenda's, Portefeuilles, Zegelgaren, Roed Band, ronde en andere Carletten, Copieerinkt, enz., enz.. Op nieuw ontvangen bij

(455) **H. M. VAN DORP, te Batavia.**

Geneeskundige Werken,

waaronder de veelgevraagde:

Myrtl, Ontleedkunde.

von Siebold, Geregtelijke Geneeskunde.

Schurmayer, Geneeskundige Polytie.

Isnard, Zakboek der operatieve Chirurgie, met platen.

van Hasselt, Algemeene en bijzondere Vergiftleer.

Fürster, Pathologische Anatomie.

Richter, Physiologische Therapie.

Wilson, Syphilis.

Anton, Recepten voor inwendige Vrouwen- en Kinderziekten.

Pereira, Voeding- en Spijzegel.

Op nieuw ontvangen bij

(483) **VAN HAREN NOMAN & KOLFF.**

Vracht en Passage naar Tjilatjap wordt aangeboden met het Ned. schip *Macasser*, kapt. *W. P. P. P.*, om binnen weinige dagen te vertrekken. Adres bij de agenten

(492) **G. SUERMONDT & Co.**

William stelde Zizine gerust met de belofte, dat hij de Heidenen zou doen opsporen en hen, zoo noodig, door geld zoude overhalen, om hun verblijf in de stad een voortiental dagen te rekken, als wanneer de wonde, volgens het zeggen des Doctors, genoegzaam geheeld zoude zijn, om Zizine te veroorloven met hare lotgenooten verder te trekken.

Kort daarop kwam de Doctor terug. Zoo als dit iedereen moogen des Doctors gewoonte was, dronk hij ook nu, terwijl hij met William een gesprek voerde, een kop koffij dat hem door de dienstmaagd was boven gebracht. Julie vroeg toen aan William op zóó vriendelijken toon of hij ook niet van koffij gediend wilde zijn, dat hij den moed niet had het te weigeren. Het oogenblik later werd de koffij bvengebragt. Julie het blaadje met het kopje uit de handen der dienstmaagd over en hield het met eene sierlijke buiging aan William voor. Deze zag noch kopje, noch blaadje, alleen het hemelich schoone gelaat van haar, die hem aanbod. Evenwel stak hij werktuigelijk de hand uit, om het kopje van het schenklad te nemen; doch daar hij zijn blikken op de nedergeslagene van Julie gericht hield, tastte hij mis — en trookriksch de wond van het meisje. Het was of hem de hand van ontroering het lichaam voer. Julie viel vallen. Beiden bleven onbeweeglijk tegen el-

Stoomschip MACASSER.

Het Vertrek van bovengenoemd Stoomschip naar Soerabaya is bepaald op Donderdag den 27sten dezer, des morgens ten 8 ure.

Voor Passage en nadere inlichtingen gelieve men zich te wenden tot

de Agenten,

B. KOPERSMIT & Co.

(506)

Passage naar Rotterdam

wordt aangeboden met het snelzeilend, uitmuntend ingerigt fregatschip *Admiraal van Kinsbergen*, kapitein *A. Glasener, Junior*. Deze bodem voert eenen geëxamineerden doctor en heeft eene melkgevende Koe aan boord.

Diegenen die van deze excellente gelegenheid wenschen gebruik te maken, gelieven zich te adresseren bij den gezagvoerder, dan wel bij de agenten

(481) **G. SUERMONDT & Co.**

Het Stoomschip *Koningin der Nederlanden* zal van hier vertrekken naar Samarang op Zaterdag den 22sten dezer, des morgens ten 8 ure.

Voor Passage en nadere informatiën gelieve men zich te vervoegen ten Stoomboot-kantore.

BATAVIA, 15 April 1854.

(495) **MACLAINE, WATSON & Co.**

Voor Passage naar Nederland wordt aangeboden het snelzeilend, voor Familiën dan wel afzonderlijke Personen, ruim en gemakkelijk ingerigt fregatschip *Agneta*, kapt. *Crap Heltingman*, hebbende aan boord een bekwaam doctor, zullende den 10den Mei aanstaande van hier vertrekken.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den gezagvoerder te Cheribon en alhier, bij de agenten

(486) **B. KOPERSMIT & Co.**

Voor Familiën dan wel bijzondere Personen wordt eene excellente gelegenheid naar Nederland aangeboden met het Nederl. fregatschip *Kenau Hasselaar*, kapt. *O. Lindeman*, uitmuntend ingerigt voor den overvoer van Passagiers.

Adres bij den gezagvoerder in het Marine-Hotel dan wel bij de agenten.

(491) **G. SUERMONDT & Co.**

Voor Passage naar Nederland wordt aangeboden het extra snelzeilend Fregatschip *Jacoba Helena*, kapt. *J. M. Pfeil*, hebbende uitmuntende inrigtingen, tot overvoer van passagiers en voorzien van eenen geëxamineerden doctor. Genoemd schip zal van hier regtstreeks kunnen aanvaarden. Men informere zich bij den gezagvoerder in het Hout der Nederlanden, dan wel bij de agenten

(509) **HAAGER & SCHURMAN.**

BATAVIA

In No. 28 van ons blad (8 April) deelden wij mede, dat op den 5den te voren, in de Sawa's achter Tanabang het lijk van een onbekenden, vermoorden Inlander gevonden was, doch omtrent welken moord altoen geene nadere inlichtingen bestonden.

Thans kunnen wij dienaangaande berichten, dat die Inlander, gevonden zijnde uitgestrekt op een Sarong liggende met twee baadjoe's onder zijn hoofd, de politie op de gedachte is gekomen om die en de overige kleedingstukken van den vermoorde in de nabij Tanabang gelegene kampongs rond te doen brengen, om te zien of dezelve ook door iemand herkend mogten worden. Dit heeft het gelukkige gevolg gehad, dat eenige bewoners der kampong Doekoe, die kleederen herkend als aan zekeren Inlander *Seroen*, bij een op Djatie (mede in de nabijheid van Tanabang) wonenden Europeeschen ingezetene in dienst, toe te behooren. Bij onderzoek bleek nu dat gemelde *Seroen* vermist was, waarop zijne kennissen en betrekkingen in de nabuurschap werden nagegaan, waardoor men te weten kwam, dat hij verloofd was geweest met eene Inlandsche vrouw in de kampong Doekoe doch dat het huwelijk met ongenoegen was afgesprongen. Voor de woning dier vrouw vond men een slaapnat met bloed bevekt in 't geblader e van een boom verborgen. Die mat behoorde aan haren broeder *Anton* genaamd en, van deene navraag op de andere, bleek het, dat hij en nog een broeder met name *Sadoen* niet vreemd waren aan de zaak, waardoor men op het spoor kwam, dat de moord gepleegd was in de digtby gelezene woning van zekeren inlander

kander over staan. William, die niet meer wist wat hij deed, had het blaadje, op het oogenblik dat dit het bloedroode meisje dreigde te ontglippen, ook met de linkerhand aangevast, en zoo hadden zij misschien nog een uur lang gestaan, ware de Doctor, die van dat alles niets begreep, niet in een luid gelach uitgebarsten. De verlegenheid van Julie en William nam toen nog toe. Eindelijk konde Julie het niet langer uithouden. Zij liet den onhandigen William met het blaadje en kopje in de handen staan en vlugte bijna weenende de kamer uit. De heer *Schwäber* lachte daarop nog hartelijker, hetwelk William bijna kwalijk nam.

— Kom aan, mijnheer *Woodley*, zeide de Doctor, wees niet dwaas. Wanneer gij u zelve zoo even kondet gezien hebben, dan zoudt gij ook gelagchen hebben. — Weet gij wat, wij zullen ons denigzins luidruchtig gesprek staken, daar dit Zizine veelligt hinderd, en onze gebelgde koffijschenkster liever beneden opzoeken, tot straf dat zij straks zoo spoedig weghiep. William had hier veel tegen in te brengen, maar hij geloofde Julie beleedigd te hebben en voor alles haar niet van zich afkeerig wilde maken. De Doctor trok hem echter met een zacht geweld mede.

Naauwelijks waren zij in den gang gekomen of Julie trad hun wederom vrolijk te gemoet. Bij haar was steeds de schuwheid van het meisje, in tweestrijd

Boodir, terwijl twee anderen, *Bahud* en *Bapa Sariemoen* daaraan medepligtig zouden zijn. De beide eerstgenoemden zijn voortvlugtig, doch de politie koestert veel hoop hen op te vatten, de derde is in hechtenis genomen. Het schijnt dat de moordenaars het lijk van den verslagene in de sawa's hebben neargelegd om alle verdenking te weeren. De moord is geschied met een klewang, die in handen der politie is.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden:

Op den 25 Maart II. is te Soerakarta overleden *Kiabi* toemenggoong *Djajo Kario*, gepensioneerde regent van Patjitan. Naar zijne herinneringen en naar die van hoog bejaarde inlanders, die, nog kinderen zijnde, hem reeds als man kenden, is af te leiden dat hij den ouderdom van 120 jaren bereikt heeft.

Volgens zijn verzoek, is zijn lijk naar Patjitan overgebragt, om aldaar te worden ter aarde besteld.

— Men leest in de *Samarangsche Courant* van Zaterdag 15 April No. 15.

Samarang. Naar men verneemt is de verificatie van het kopergeld, in het depôt alhier aanwezig, geëindigd, en een te kort bevonden van circa f 100,330,— reeppissen aan kopergeld.

NEDERLAND.

— Het état-major van het, den 5 dezer van Curaçao te Nieuwediep binnengekomen transportschip *Merneede* is als volgt: kapt. luit. ter zee *M. C. Vreeland*, kommandant; luit. ter zee 1ste klasse *C. J. G. Storm van 's Gravesande*, 1ste offic.; luit. ter zee 2de kl. *J. A. H. Hugenholz*, *F. H. P. van Alphen* en *G. F. G. Ross*; offic. v. gezondh. 2de kl. *M. J. P. van Prooijen*; offic. v. administr. 2de kl. *M. J. Carlier*; scheepsklecken *A. C. Jager* en *B. L. van Daalen Wetters*.

— Wij laten hier volgen de namen der Nederlanders wier voorwerpen op de New-Yorker tentoonstelling met de bronzen medaille zijn bekroond geworden: *A. E. Ilerman*, te Rotterdam; *P. de Meyer*, *J. R. F. Nieuvoogeld*, beiden te 's Gravenhage; *N. D. Brandon*, *F. Zeegers*, *Gillis Grevink*, allen te Amsterdam; *J. J. Hoogboou* en *Zoon*, *J. J. Krantz* en *Zoon*, *J. Zuurveld* en *Zoon*, *J. C. Zaalberg* en *Zoon*, allen te Rotterdam; *J. A. Traugolino* en *Zoon*, te Haarlem; *G. J. van der Vliet*, te Arnhem; *F. van Beestingh & Co.*, te Rotterdam; *Schellens*, te Eindhoven; *N. Panslaert* en *Zoon*, te Maastricht; *A. M. Oomen*, te Groncken; *C. Prins* & Co., te Wormerveer.

De heer *J. G. Grobe Jr.* alhier heeft de zilveren medaille, zijnde de hoogste prijs, verworven voor zijn meesterlijk bewerkt zilveren beker.

— Den heer *mr. L. N. graaf van Heiden Reimstein*, lid van de tweede kamer der staten-generaal van Drenthe, is eene bijzondere onderscheiding te bevoordening van zijn vader (president). Hij is namelijk door het wettelijk bevestigd. De vergadering van den 10den dezer heeft het praesidium van den prins de

— De door de Nederlandsche regering naar de tentoonstelling te Dublin opgezonden voorwerpen, welke afkomstig waren van het koninklijk cabinet van zeldzaamheden, zijn van daar in de beste orde terug ontvangen. Aan die collectie werd te Dublin de meeste lof toegekend, wegens het zeldzame en vreemdeoortige

— Men is dezer dagen te Rotterdam de afpalen der plaats, tegenover het stadhuys op de Markt, waar het standbeeld van *Lourens Janus Coeter* zal worden geplaatst, en met de voorbereidende werkzaamheden tot het leggen van het fundament.

— Den 9 Februarij liepen te Ouddorp vier jonge lieden, van omstreeks 20 jaren, groot gevaar allen hun leven te verliezen. Op het strand aan den Zuidijk lag eene boot, vastgemaakt met een dreg. Zij maakten die los om een togtje te water te doen, doch niemand hanner wist, hoe met de riemen te ageren, daar zij tot den buerenstand behooren. De boot grante stampt door de ebbe op een plaat, in 't heb *Bruwendam* gat, onbeweeglijk vast. De storm steekt op, bregel en sneeuwvlagen vergezellen den storm, de bruisende golven worden in de verte reeds fel bewogen door opkomenden vloed, en hun angstgeschrei vervult de lucht, want zij zien den dood voor oogen. Zij schreeuwen aanhoudend. Eindelijk worden zij geroed. Men zendt van Ouddorp naar Goedereede om de reddingsboot. Deze wordt derwaarts gevoerd en te water gelaten. De wakkere zeelieden plaatsen er zich in, worstelen met levensgevaar tegen de vreeselijke branding en het gelukt hun eindelijk de vier jonge lieden te redden, die tot de aanzienlijkste familiën te Ouddorp behooren en wier dankgevoel door geene woorden is uit te drukken.

— In den loop van weinige jaren zijn van Ouddorp (Zuid-Holland), zeer vele huisgezinnen naar Noord-America vertrokken. Op weinige uitzonderingen na,

met het verstand en de manieren der welopgevoede dame. Geen wederstand kunnende bieden aan een regmatig gevoel van schaamte, hetwelk haar de kamer had uitgedreven, had zij echter, eenmaal beneden zijnde, ingezien, dat het veel verstandiger was zich niet over het gebeurde verlegen te toonen, daar *William* in een tegenovergesteld geval ligt hare vlugt aan andere redenen konde toeschrijven. Van daar de vrolijkheid, waarmee zij de beide heeren in den gang te gemoet kwam. Het bleef echter voor *William* niet onopgemerkt hoe nog altijd een brandend rood hare wangen bedekte.

— Zie zoo, zeide de Doctor spottend, het onweder is voorbij getrokken. Wij komen u vergiffenis vragen *Julie*. Ik, omdat ik u uitlachte en mijnheer *Woodley*, dat zal hij u zelf dienen te zeggen: ik weet het wel, maar niet!

(Wordt vervolgd.)

zijn de omstandigheden der vertrokken personen gelukkig te noemen. Velen dringen op de overkomst hunner betrekkingen alhier aan; zoodat men nu spreekt van niet minder dan 130 personen, die, zoo van hier als het naburige Goedereede, in het aanstaande voorjaar de reis derwaarts zullen ondernemen.

ENGELAND.

Londen, 6 Febr. Een op gisteren uitgevaardigde last houdt in, dat de helft der manschappen, thans voor de bewaking der kusten gebezigd wordende, onmiddellijk tot de zeedienst zal overgaan. Hierdoor zullen verscheidene schepen hunne cadets met goede zeelieden kunnen aanvullen, die reeds door kapitein *Jerningham* in het schijfschieten en de scheepsmanoeuvres onderwezen zijn. Men berekent dat 2800 dier krachtige kustbewaarders geschikt zijn voor de zeedienst.

— Te Dublin is een oude jood, *Cohen* genaamd, overleden, die in de grootste ellende leefde. Na zijn dood is bij hem eene som van £ 80,000 (f 720,000) in zilver gevonden. Behalve eenige onbeduidende legaten aan sommige arme bloedverwanten, heeft hij alles aan de joodsche weldadige inrigtingen te Londen vermaakt, en een der broeders van den baron *von Rothschild* tot testamentair executeur benoemd.

— In de zitting van de kamer der gemeente op heden, heeft lord *J. Russell*, in antwoord op de vraag van den heer *Layard* verklaard, dat de admiraal, lord *Dundas*, terwijl hij in de Zwarte Zee was, de reede van Sinope niet veilig heeft gevonden, en dat de mist en het zware weder zoodanig waren, dat, indien de vloot zee bleef bouwen, zij buiten staat zou zijn de dienst te verrigten, waartoe zij bestemd is.

Londen, 17 Febr. De *Morning Advertiser* vermeent te kunnen mededeelen, dat de Engelsche regering besloten heeft hare troepen regstreeks naar Constantinopel te zenden. De stoomschepen zullen Maltha slechts aandoen om een nieuwen voorraad steenkolen in te nemen.

— Te Londen heeft zich eene nieuwe maatschappij gevormd, om de oude en nieuwe steden van Palestina te doorzoeken, en de gewigtigste geschiedkundige punten van dat land te onderzoeken. Haar voornaamste doel is: om de Egyptische lijkisten der aartsvaders te Hebron en te Sichem, de twaalf steenen door *Josua* te Gilgal en aan den Jordaan geplaatst, de gedenksteenen van Sichem, waarop de wet geschreven is, en de heilige ark, naar men zegt door den profeet *Jeremias* verborgen, terug te vinden. Met den Bijbel in de hand willen de leden dier maatschappij het heilige land doorkruisen, en hunne nasporingen zullen gewis tot belangrijke ontdekkingen voor de kunst en geschiedenis leiden.

FRANKRIJK.

Parijs, 10 Febr. Men heeft hier eene berekening gemaakt van de kosten, die de zending van een expeditionnaire corps naar Constantinopel en de vloeten, hetzij in de Middellandsche hetzij in de Oostzee, na zich zullen slepen. Die berekening duidt een som aan van 1000 miljoen franken, waarvan de helft door Engeland, zoo als met dat land overeengekomen is, gedragen zal worden.

— De alhier gevestigde Russen beginnen, ten gevolge van den door den vertrokken gezant dier natie, achtergelaten laat, op te breken en afscheidsbezoeken af te leggen. Binnen weinige dagen moeten zij allen Frankrijk verlaten hebben, doch het Parijsche publiek laat zich weinig aan die opbreking gelegen leggen, alzoo de verzekeringen van de hoven van Weenen en Berlijn bepaaldelijk een vriendschappelijke kleur aannemen.

Parijs, 14 Febr. De *Moniteur* bevestigt op heden het in bezit nemen van Nieuw Caledonie en bevat het proces-verbaal dier omstandigheid, waaruit blijkt dat genoemd land op den 24sten September 1850 eene Fransche kolonie geworden is.

— Men weet nog niets stelligs omtrent de bestemming van het escader der Noordzee. Men veronderstelt echter dat het zich naar Toulon en van daar naar Algiers begeven zal, om behulpzaam te zijn in het overbrengen van troepen uit Algerie naar Constantinopel. Te Toulon wordt de wapening ter zee met den grootsten ijver doorgezet.

Parijs, 15 Febr. Men verzekert dat de overeenkomst eener leening van 200 miljoen door het huis *Rothschild* aan ons gouvernement, eergisteren door den minister *Bineau* geteekend is.

Parijs, 21 Febr. Meer dan ooit is hier sprake dat het expeditionnaire leger tot op 80.000 man gebragt zal worden. Dat er bovendien nog twee legers, ieder van 100,000 in het Noorden en het Westen van het keizerrijk te zamen zullen worden getrokken, wil men dat mede vast bepaald is, zullende zij eene stelling langs den Rijn innemen.

— Gisteren en heden morgen hebben hier weder eenige staatkundige inbetchtenemingen plaats gehad, die de gevolgen zijn der zamenscholingen en gistingen van de verschillende partijen op het oogenblik dat de oorlog staat uit te breken. Binnen weinige dagen zullen denkelijk omtrent dit onderwerp belangrijke bijzonderheden uitlekken.

— De heer *Durand St. Amand*, republikein in 1848 en vroeger advocaat bij de regtbank te Parijs, is opvolgend tot prefect van de departementen Du Cher en Vaucluse benoemd geworden. Thans onderscheidt die heer zich door eene godsdienstige neiging en hij heeft een besluit genomen, dat wel een grooten indruk zal maken. Daarin schrijft hij eene stellige inachtneming der rust op Zondag voor en zulks in de geheele uitgestrektheid van zijn departement. De winkels zullen niet mogen worden geopend, noch de daglooners werken mogen en door geheel de Vaucluse zal alles even rustig moeten zijn als op den Zondag te Londen.

Parijs, 22 Febr. Het gerucht dat er een corps van honderd gardes d'honneur voor het huis des keizers zal worden opgerigt, schijnt zich al meer en meer te bevestigen. De aanvraag om in dat corps, welks uniform geel en groen zijn en in rijkdom uitmunten zal, te worden opgenomen, zijn hoogst talrijk. Op het laatste bal der Tuilerien droeg den keizer den uniform van den kommandant van dat corps.

— De admiraal baron *Roussin*, Senateur, is gisteren middag ten half drie ure aan de gevolgen van eene langdurige en smartelijke ziekte overleden. Hij was den 21sten April 1781 geboren, in 1793 in dienst getreden

en door zijne verdiensten tot de hooge betrekking, die hij bekleedde, opgeklimmen. Den 30sten October 1840 werd hij tot admiraal benoemd.

— Het overlijden van Mevrouw *Grant de la Grassinaye* te St. Malo is aldaar in aller monden. Zij laat een vermogen van 4 miljoen franken na en men verzekert, dat de vrederegter reeds 22, zegge tweentwintig, testamenten geopend heeft.

DUITSCHLAND.

De laatste tijdingen van de *Volkshalte* deelen mede, dat er nog niets beslist is omtrent het geestelijk geschil in het groothertogdom Baden. De aartsbisschop had nog geen antwoord ontvangen op zijn brief van den 28 Jan. waarin hij de voorwaarden bekend stelt, waaraan hij den banvloek wil opheffen, die op den geestelijken raad rust.

Munich, 15 Febr. Bij onze regering heerscht eene groote ontsteltenis. Wat men niet vooronderstelde is gebeurd. Oostenrijk heeft verklaard dat het zich niet vereenigen kon met de voorstellen en gevoelens van de zijde van Beijeren en Saksen. Het ontwerp eener overeenkomst van onzijdigheid van den Duitschen Bond in den Russischen geest is dus niet aangenomen, en wat meer is, men weet nu, dat de Oostenrijksche regering hare troepen den Donau zal doen overtrekken, indien de Russen zulks doen, niet om de laatsten te ondersteunen, maar om de Russisch-Servische beweging te onderdrukken, die reeds het hoofd opsteekt en de Oostenrijksche staten bedreigt.

Keulen, 15 Febr. Op den 12 dezer is een arm, deugzaam huisgezin daglooners, wonende te Bachem, in den omtrek dezer stad, en bestaande uit man, vrouw en vijf kinderen, het slagtoffer geworden eener droevige gebeurtenis. De man, de vrouw en drie der kinderen hadden des avonds eene soep gegeten, bestaande uit tarwe- en roggemeel, water, zout en zwart brood; onmiddellijk daarop kregen zij krampen en braken en leden den ganschen nacht geweldig. Het oudste en het jongste der kinderen, die niet van die soep genuttigd hadden, bleven gezond. De op den volgende morgen geroepen geneesheer gaf het plaatselijk bestuur kennis van eene waarschijnlijk vergiftiging, en een apotheker vond sporen van arsenicum in het overschot der soep.

De man is Maandag, en twee kinderen, 12 en 14 jaren oud, zijn Dingsdag overleden; de vrouw en een kind van 7 jaren mogten herstellen. Tot dus verre heeft men niet kunnen ontdekken van waar het gif gekomen is, en men gelooft dat hier eene misdaad heeft plaats gehad.

— Men schrijft van Berlijn, dat een slaaf, aan een zich thans in die hoofdstad bevindende Braziliaan toebehoorende, zijne vrijheid willende erlangen, voor het geregtshof zijnen meester een proces heeft aangedaan. De regtbank heeft zich competent verklaard en de slaaf grondt zich op de omstandigheid, dat er in Pruisen geen slavernij bestaat. De meester daarentegen roept de oude wetten in, die, hoezeer alle mishandeling van slaven ten strengste verbiedende, niettemin de regten van eigendom waarborgen. De uitslag van dit in Europa wel zonderling proces is nog niet bekend.

DENEMARKEN.

Kopenhagen, 4 Febr. In de Folkething hebben heden eenige woordenwisselingen plaats gehad, betrekking hebbende op de algemeene aangelegenheden van Europa, ter gelegenheid dat de minister van justitie een wetsontwerp voorbragt tot het verleenen van een crediet aan de regering voor eene buitengewone ligting van zeelieden. De gedeputeerden *Tscherning* en *Monrad* vroegen inlichtingen omtrent de staatkundige gesteldheid van het land, het doel der onzijdigverklaring en de wijze waarop die zou worden gehandhaafd. Het kabinet heeft vermeend die inlichtingen niet te kunnen geven en de minister van marine blootelijk geantwoord, dat het doel dier ligting alleen bestond in de noodzakelijkheid om zijn departement eene grootere uitbreiding te geven.

Sommige leden wenschten het ontwerp aan de beoordeeling eener commissie onderworpen te zien, doch het ministerie heeft het weten door te drijven, dat het dadelijk ten tweede male in overweging werd genomen. Bovendien schrijft men van Kopenhagen, aan de *Keulsche Courant*, dat die onzijdigverklaring slechts een middelmatig vertrouwen inboezemt en algemeen geloofd wordt dat Denemarken, in het geval van een Europeschen oorlog, tot het kiezen van partij gedwongen zal worden.

Volgens de laatste tijdingen uit die hoofdstad, wapent de Deensche regering zich op eene zoo groote schaal, dat het zich vooronderstellen laat, dat zij zelve de onmogelijkheid om die onzijdigheid te handhaven, inziet.

BRITSCH-INDIE.

Men leest in de dagbladen van Calcutta: Eenige officieren van het garnizoen, te midden van een bosch door onweder overvallen, schuilden in de ruïnen van een vervallen gebouw. Gedurende die gedwongen rust, de nog overeind staande gedeelten der muren opnemende, ontwaarden zij een ontzagheijk grooten steen, die hen voorkwam als deur eener geheime kamer gediend te hebben, en denzelfden, na inspanning van al hanne krachten, ter neer hebbende doen storten, waren zij niet weinig verwonderd, zich aan den ingang van een breed onderaardschen gang te bevinden.

Zij traden dien in en kwamen weldra in het midden van een prachtig natuurlijk paleis, met kolommen van stalactieten in de grilligste vormen en waarin zich standbeelden, altaren en lijkisten bevonden, bevattende de laatsten nog volmaakt goed gebleven mummies in rijken kleederdos. Deze vreemdsoortige grafkelder is nauwelijks drie mijlen van Calcutta gelegen.

SANDWICH-EILANDEN.

De laatste tijdingen loopen tot den 19den November. Men sprak nog altijd veel van de inlijving bij de Vereenigde Staten en het grootste gedeelte der bevolking was dat voornemen zeer gunstig.

De walvischvangst was niet zeer voordeelig geweest en de handel had daaronder geleden. Ongeveer 125 Walvischvaarders waren in verschillende havens binnengevallen.

De kinderziekte duurde voort, echter minder streng dan bij de vorige berigten.

Kunsten, Wetenschappen, Landbouw, Nijverheid, Land- en Volkenkunde.

DE ORINOCO-RIVIER.

EENE NATUURSCHILDERING NAAR ALEX. VON HUMBOLDT.

De indruk, dien de aanblik der natuur in ons te weeg brengt, wordt minder bepaald door de eigenaardigheid van het landschap, dan wel door het verschillende licht, waarin berg en dal zich aan ons vertoonen, nu eens in het aetherisch hemelsblauw, dan weder in de donkere schaduw van omlaag zwevende wolken. Evenzoo trefsen ons natuurschilderingen sterker of zwakker, naarmate zij meer of minder in overeenstemming zijn met de tegenwoordige behoefte van ons gemoed. Want in ons binnenste weerklaart zich een waar en levendig beeld der stoffelijke wereld. Alles wat het karakter van een landschap bepaalt, de bergketen, die in ongewisse omtrekken zich tegen den horizon afsteekent, de duisternis van het digte woud, de bergstroom, die bruisend zich tusschen overhangende rotsgevaarten een weg baant, alles staat in eene bepaalde, geheimvolle verhouding met de stemming van ons gemoed.

Op deze betrekking met de natuur berust het edelste gedeelte van het genot, dat ons de stoffelijke wereld aanbiedt. Nergens doordringt ons de schepping meer met het gevoel van hare grootheid, nergens spreekt zij krachtiger tot ons, dan in de tropenlanden, onder den »indiaanschen hemel,» zoo als men in de vroege middeleeuwen het klimaat der keerkringslanden noemde. De herinnering aan een verafgelegen, rijk begaafd land, de aanblik van een vrij ontwikkelde, krachtvollen plantengroei verfrischt en versterkt het gemoed, even als de geest, door het tegenwoordige beklemd en zijne banden afwerpende, zich verlustigt in de herinnering aan de eenvoudige grootheid van den jongelingsleestijd der menschheid.

Westelijke strooming en tropische winden begunstigen de vaart door den kalmen zeeboezem, die de Nieuwe Wereld van de westkust van Afrika scheidt. Voor dat nog de kust uit het geweldige watervlak aan den horizon oprijst, bespeurt men de bruising van tegen elkander stroomende en elkander doorsnijdende golven, die den onwetenden schipper de nabijheid van ondiepten doet vreezen of aan het opborrelen van zoetwaterbronnen herinneren, zoo als men die somwijlen midden in den oceaan tusschen de Antilles ontmoet.

Nadert men meer de granietskust van Guyana, dan verschijnt de breede mond van een magtigen stroom, die als een oeverloos meer zich voordoet en rondom den oceaan met zoetwater overdekt. Zijne groene, maar op ondiepten melkwit zich voordoende golven, steken sterk af bij de indigoblaauwe kleur der zee, die de riviergolven in scherp geteekende omtrekken begrenst.

De strooming die de Orinoco, zoo als de ontdekkers deze rivier hebben genoemd, tusschen het vaste land van Zuid-Amerika en het asphaltrijke eiland Trinidad veroorzaakt, is zoo sterk, dat de schepen, die bij frisschen westewind met volle zeilen naar de kust stevenen, moeite hebben om haar te overwinnen.

Deze woeste of gevreesde streek draagt den naam van »Treurbocht» (Golfo triste). De ingang wordt gevormd door den »Drakenmuil» (Boca del Drago). Hier steken afzonderlijke klippen boven de oppervlakte van het water uit. Het zijn de overblijfselen van den rotsdam, die voor dat de stroom hem had doorbroken, het eiland Trinidad met de kust vereenigde.

De eerste aanblik van deze streek overtuigde den wereldontdekker Columbus van het bestaan van een Amerikaansch continent. Eene zoo ongehoord groote massa zoet water (zoo besloot de scherpzinnige man) kan zich slechts bij eene groote uitgestrektheid van het stroomgebied eener rivier verzamelen. Het land, dat deze wateren levert, moet een vast land, en kan geen eiland zijn. Zoo als de togtgenooten van Alexander over den met sneeuw bedekten Parapanis in een onbekend land voortdringende, in den krokodilrijken Indus een gedeelte van den Nijl meenden te herkennen, gelijk *Arrianus* ons verhaalt, zoo meende Columbus, onbekend met de gelijke physionomie, die alle voortbrengselen van het palmklimaat aanbieden, in het nieuw gevonden land de oostelijke kust van het veruitgestrekte Azië voor zich te zien. De milde avondkoelte, de aetherische helderheid van het gesternde firmament, de balsamische geur der bloeiende gewassen, alles deed hem vermoeden, dat hij zich hier in de nabijheid van den lusthof Eden, de heilige woonplaats van het eerste menschengeslacht bevond. De Orinoco was in zijne verbeelding een der vier stroommen, die naar het eerwaardig scheppingsverhaal, van het Paradis uitstroomden, om de nieuw met bloemen getooidde aarde te besproeien en te doorsnijden. Deze dichtelijke plaats uit Columbus' reisverhaal, of liever uit een brief aan Ferdinand en Isabella, uit Haiti (October 1498) geschreven, bevat eene diepe zielkundige waarheid. Zij leert op nieuw, dat de scheppende phantasie des dichters luide sprak in den wereldontdekker, zoo als ten slotte in elk karakter, dat boven het gewone peil der menschheid verheven is.

De Orinoco behoort tot de zonderlinge stroommen, die na ontelbare kronkelingen en wendingen naar het Noorden en Westen, ten laatste zich wederom zoodanig naar het Oosten heenkeert, dat hun mond bijna onder denzelfden middagcirkel ligt, als hunne bronnen. In het bovenste gedeelte van zijn stroomgebied heeft de natuur het raadselachtige verschijnsel der zoogenaamde zwarte wateren meermalen herhaald. Tusschen den 3den en 4den graad noorderbreedte ontvangt hij den Atabapo, den Temi, Tuamini en Guainia, alle rivieren van koffijbruin gekleurd water. Deze kleur gaat in de schaduw der palmboschjes bijna in inktzwart over. In doorzigtige vaten is het water goudgeel van kleur. Met wonderschoone klaarheid spiegelt zich in deze zwarte stroommen het beeld van den zuidelijken sterrenhemel af. Gebrek aan krokodillen, maar ook aan visschen, groote koelte, geringere last van de stekende mosquito's en eene gezonde lucht kenmerken overal het gebied der zwarte stroommen.

In de streek waar de Atabapo en Guaviare hunne wateren in den Orinoco storten, treft men de edelste vormen der palmboomen aan. Het is de Piriguo, wiens

BIJVOEGSEL behoorende bij den JAVA-BODE,

van Woensdag 19 April. 1854, No. 31.

gladde, 60 voet hooge stam met eene heerlijke kroon van zachte, met golvende randen voorziene bladeren prijkt. Ik ken geen palmsoort, die zulke groote en schoon gekleurde vruchten draagt. Naar persiken gelijkende, geelachtig van kleur, met purperrood geschaakt, ziet men ze ten getale van zestig tot tachtig in groote trossen vereenigd. Elke stam brengt jaarlijks drie zulke trossen tot rijpheid. Men zou dezen uitnemend schoonen boom persikpalm kunnen noemen. De vleezige vrucht is ten gevolge van den weligen groei meestal zonder zaad. Zij verschafte aan de inboorlingen eene voedzame en meelrijke spijs, die even als pisang en aardappelen op velerlei wijzen kan voorbereid worden. Waar de rivier in zijnen loop zich plotseling naar het Noorden wendende, den bergketen Parime doorboort, liggen de watervallen van Maypures en Atares. Zij bestaan niet, zoo als de 140 voet hooge Niagara-val in een enkelen waterstroom, die op eens van eene groote hoogte naar beneden stort; het zijn evenmin stroomengten, met bergpassen te vergelijken, waardoor de stroom met versnelde beweging zich een weg baant, zoo als men die in de Amazonerivier aantreft. De cataracten van Maypures vertoonen zich als eene talloze menigte kleine cascaden, die elkander in rijen trapsgewijze opvolgen. De "Raudal" (zoo als de Spanjaarden deze soort van cataracten noemen), wordt door eene menigte van eilanden en klippen gevormd, die het 8000 voet breede rivierbed zoodanig verengen, dat dikwijls te nauwer nood een 20 voet breed vrij vaarwater overblijft.

Wanneer men bij het afzakken van den stroom aan deze watervallen genaderd is, worden de goederen uitgeladen, om de ledige canot, of zoo als men hier zegt, de "Piragua," door de Indianen den moeitvollen togt te doen volbrengen. Zijn de trappen van den waterval niet hooger dan 2 à 3 voet, dan wagen de inboorlingen het, zich met de canot te laten afdalen. Maar gaat de vaart stroomopwaarts, dan zwemmen zij voorop, slaan na vele vergeefsche inspanning, een touw om de rotstukken, die boven het water uitsteken, en trekken zoo het vaarttuig omhoog, dat bij dezen moeitvollen arbeid dikwijls geheel met water wordt gevuld of omslaat. Somtijds, en alleen daarvoor vreezen de inboorlingen, wordt de canot op de klippen stukgeslagen. Met bebloede lichamen trachten dan de loodsen den stroom te ontkomen en zwemmend den oever te bereiken. Wanneer de val van het water zeer hoog is, of de rotstam de geheele breedte van den stroom inneemt, wordt de lichte canot aan land gebracht en op boomtakken een eind weegs voortgesleept.

Op dit punt geniet de reiziger een hoogst zonderlingen indruk. Het oog overziet eene mijlenlange schuimende vlakte, waarboven ijzerzwarte rotstokken als torenen en bergen uitstekten. Elk eiland, elke steen is met welig in de hoogte schitterende boomen bedekt. Een digte nevel zweeft voortdurend over het watervlak en boven die dampende schuimwolk verheffen de palmen kuune hooge kroonen. Wanneer de stralen der gloeiende avonds zon breken in den vochtigen dampkring, dan begint een optisch tooverspel zich te vertoonen. Kleurenrijke bogen verschijnen gedurig, om telkens te vergaan en weder terug te keeren, beweeglijk als een aetherisch beeld, een spel der luchten.

Rondom op de naakte rotsen hebben de bruisende wateren in den langen regentijd eilanden van alib zamengehoopt. Met schoone gewassen van allerlei soort, met kleine zilverbladerige mimosa's en varens getooid, vormen zij bloemperken midden op het woeste gesteente en herinneren den European aan de plantengroepen, die de Alpenbewoners "Courtils" noemen, granietblokken met bloemen bedekt, die eenzaam uitstekten op de vlakte der Savoyische Gletschers.

In het blaauwe verschieft rust het oog op den bergketen Cunavami; een uitgestrekte bergrug, die steil in een afgeknotten kegel eindigt. Dezen laatsten zagen wij bij den ondergang der zon in een roodachtig vuurgloeijen. Dit verschijnsel keert dagelijks terug. Niemand is ooit in de nabijheid dezer bergen geweest. Gedurende de vijf dagen, die wij in de nabijheid der cataracten doorbrachten, merkten wij op dat men het bruisen van den woedenden vloed driemaal sterker bij nacht dan des daags vernam. Bij alle watervallen in Europa neemt men hetzelfde waar. Wat kan van dit verschijnsel de reden zijn in eene woestentij, waar de rust en stilte der natuur door niets wordt gestoord? Waarschijnlijk zijn het de opstijgende stroomen warme lucht, die, terwijl zij eene ongelijke verdeling der elasticiteit in den dampkring te weeg brengen, de geluidsgolven op allerlei wijzen breken en zoo de voortplanting van het geluid hinderen, terwijl des nachts deze storende oorzaak ophoudt te bestaan.

De "Raudal" van Atares is volkomen gelijkvormig aan die van Maypures, een eilandenwereld, tusschen welke de stroom zich in eene lengte van 3-4000 toises een bed heeft gevormd; een palmwoud, dat zich uit de schuimende watervlakte verheft. Bonpland en ik waagden het om de onderste helft van deze Raudal met de geladene canot te passeren. Wij gleden herhaaldelijk op de klippen uit, die als dammen het eene eiland met het andere verbinden. Nu eens stortten de wateren over deze dampen heen of vallen met een dompig geluid in onderaardse kanalen, zoodat dikwijls geheele stukken van het rivierbed droog zijn. Hier nestelen de goudgele blinghoenders, een der schoonste vogels van de tropenwereld, met eene dubbele, beweegbare vederkroon, strijdbaar als de indiaansche huishaan.

Aan den rechter oever van den vloed vindt men hier de onder de Indianen zoo beroemde grot van Ataripe. De omstreok heeft een grootsoch en ernstig aanzien, gansch eigenaardig voor een nationaal graf. Men beklimt met moeite en niet zonder gevaar van in eene

grote diepte neder te storten een steilen geheel naakten granietwand. Naauwelijks is de top bereikt, of men wordt door een uitgestrekt gezigt over de omliggende streek verrast. Over den westelijken oever, aan de andere zijde van den stroom, rust het oog op eene onmetelijke grasvlakte. Aan den horizon verschijnt als eene dreigende wolk, het gebergte Uniana. In de nabijheid is alles woest en ledig. Door het naauwe dal zweeft eenzaam de gier, wiens vlugtige schaduw langs de naakte rotswanden heenstuift.

Het achterste gedeelte van het rotsdal is met dicht loofhout bedekt. Op deze dicht beschaduwde plaats is ingang van de grot van Ataripe; niet een eigenlijke grot maar een gewelf onder eene veroverhangende rots. Deze plaats is het graf van een verdelgden volksstam, de dappere Aturen. Wij telden hier ongeveer 600 volmaakt ongeschonden geraamten in even zoo vele korven, die van de steelen van palmbladeren zijn gevlochten. Het zijn vierhoekige zakken die, naar gelang van den ouderdom van den afgestorvene van verschillende grootte zijn. Zelf het jonggeborene kind heeft zijne eigene korf. De beenderen zijn op verschillende wijze toebeleid, rood gekleurd of als mammien tusschen welriekende hars in pisangbladeren gewikkeld. Daarevens vonden wij urnen van verschillende grootte, van een sierlijk ovale vorm, groenschtig van kleur, met handvatsels in de gedaante van krokodillen en slangen. Onze gidsen konden ons geen zekere berichten omtrent den ouderdom dezer overblijfselen geven. De meeste skeletten schijnen echter niet ouder dan honderd jaar te zijn. De sage gaat, dat de dappere Aturen, door menschen-

etende Cariben bestookt, zich op de klippen der cataracten reddden, een treurige woonplaats, waar de verdrukte stam met zijne taal zelve onderging. Waarschijnlijk is de laatste familie der Athuren eerst laat uitgestorven. Althans in Maypures leeft, zonderling genoeg! nog een oude papagaai, van wien de inboorlingen beweren, dat men hem daarom niet verstaat, omdat hij de taal der Athuren spreekt.

In eene ernstige stemming verlieten wij de grot bij het aanbrenken van den nacht, het graf van een ondergeganen volksstam. Het was eene dier heldere en koele nachten, die in de keerkringsgewesten zeer gewoon zijn. Met kleurige ringen omgeven, stond de maan hoog in het zenith en verlichtte den zoom van den nevel, die als een scherp afgeteekende wolk over den schuimenden vloed hing. Talloze insecten goten hun roodachtig phosphorlicht over de met planten bedekte aarde. De bodem vonkelde van het levendige vuur, alsof het gesternde hemelgewelf op het grasveld was nedergezonsen. Rankende Bignonia's, geurende Vanille en geelbloeiende Banisteria's prijken aan den ingang der grot. Over het graf ruischten de kruinen der palmen.

Zoo gaan de geslachten der menschen voorbij, en de roem der volkeren verstormt. Maar schoon elke vrucht van den geest verwelkt en in den storm der tijden de werken der scheppende kunst ondergaan, toch ontprongt eeuwig een nieuw leven uit den schoot der aarde. Rusteloos ontvouwt de vruchtbare natuur hare knoppen tot nieuwe bloesems, onbekommerd of de schendende hand des menschen de rijpende vrucht zal verdelgen.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doergezeild.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
April .13	Engelsch	Dorisspa	P. Mc. Gio	Liverpool	12 Maart	Singapore.
" .14	"	Nova Bella	J. Broodfock	Melbourn	5 "	China.
" "	"	Akbar	T. Scon	Sydney	11 April	Bordeaux.
" .12	Fransch	Benjamin	Henry	Batavia		

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
April .15	Z. M.	scheepers Aruba	luit. v. 2 kl. Moeth	van de West.	15 Maart	van Ommeren, Raab en co.
" "	Nederl.	Vice Admiral Gobins	M. W. Zwart	Diemaasland	" "	Hughan.
" "	Chin.	schoener Timo	C. Haddin	Hongkong	22 "	"
" .16	Nederl.	Indisch Yooseten	Soeh Baradjah	Palembang	29 "	"
" .17	"	Anjer	P. Enink	Londen	14 Dec.	Paine, Stricker en co.
" "	Nederl.	Jacoba Helena	J. M. Pfeil	Soerabaya	9 April	Haeger en Schuurman.
" "	"	Maria Catharina	K. Pool	Ipdramayoe	14 "	"
" .18	"	Generaal benza van Geen	G. Rotjans	van de Oost.	"	de Weerd, Rayl en co.
" "	Nederl.	Indisch steems. Koningin der Nederlanden.	Cartie	Soerabaya	14 April	Machino, Watson en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
April .15	Nederl.	Vier Gebroeders	C. Vonck	Soerabaya.
" "	Nederl.	Indisch Kim Takang	Kwee Yooneng	Palembang.
" "	"	Fiedra, Rasmann	Soeh Belfagio	Bangka.
" .16	Belgisch	India	J. G. Leming	Oornst.
" "	Nederl.	Nyxoeta	E. L. Kerckstra	"
" .17	"	Jan Schouten	J. Coening Meyer	Soerabaya.
" "	"	Sphinx	G. Wigman	"

In lading liggende Schepen.

Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl.	Lewo van Nijenstein	R. H. Borchers	Hamburg	Koenigler, Danneberg en co.
"	Orion	G. M. Berghorst	"	B. Kopsmit & co.
"	Jaya	van Dam	"	"
"	Thetis	Poelmar	"	"
"	Castor	F. Lange	"	"
"	Cornelis Wern. Eduard	Kleinhouwer	"	"
"	Anjer	P. Enink	Samarang en Soerabaya.	Paine, Stricker en co.
"	Julia	Teygalar	"	Tiedeman en van der Burg.
"	Gouv. Gen. Druymer van Twist	E. C. Hoekma	Samarang en Soerabaya.	van Ommeren Raab en co.
"	Jehanna Maria	L. C. E. Lapoke	Manilla	"
"	Vice Adm. Gobius	Zwart	"	"
"	Maria en Elise	M. van der Putte	Soerabaya.	E. Meesterink & co.
"	Zorgvliet	F. H. Groot	"	Hunter, Houghton & Co.
"	Otto	P. Fleas	Nederland	de Weerd, Rayl en co.
"	Gen. baron van Geen	G. Rotjans	"	"
"	Sara Lydia	B. van der Tek	Soerabaya.	Reynst en Vinju.
"	Yatroom	D. Steenveld	"	Fittain, Syme en co.
"	Adm. v. Kingsbergen	A. Glazener	"	G. Suermont & co.
"	Koophandel	Dupuis	"	"
"	Jeanette Cornelia	F. K. Feldman	Rotterdam	"
"	Macassar	W. Timmermans	"	"
"	Ceres	F. Mollena	"	"
"	Kanan Hasselaar	O. Lindeman	"	Haeger en Schuurman.
"	Henriette	J. van Loenen	Amsterdam	"
"	Generaal Michiel	H. Prosser	"	"
"	Jacoba Helena	J. M. Pfeil	Rotterdam	John Pyles en co.
Nederl.	Eillen	J. C. Lobert	Samarang	D. N. Bije & Co.
"	Anna Johanna	Valberg	Soerabaya.	"
"	Batavia	Giam Lisanoey	Cheribon	"
"	Fathoor Rachman	Said Asogal	Soerabaya	"
"	Almansoor	Said Djahia	Samarang	"
"	Jadoel Wadoet	Soeh Belfagio	"	"
Engelsch	Richard Thoratou	F. Dallas	Londen	Martin, Dye en co.
"	Uncle Tom	J. Lancaster	Singapore.	E. Meesterink en co.
"	Northfleet	"	China	Morgan, Melbourn en co.
Fransch	Benjamin	D. Henry	Bordeaux	Basing, Schröder en co.
Hamburgsch	Elisabeth Ross	J. H. Meyer	China	Bistrander, Wilms en co.
"	Postdam	Wolff	"	Bahre en Kinder.
Amerikaansch	Penelon	White	Port-Phillip	Paine, Stricker en co.
Chin.	Timo	C. Haddin	"	Hughan.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een*.

Aangekomen Schepen te Samarang.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.
April 7	N. I.	Louise	Liem Boengioek	Mustok.
" 10	"	Abeltesman	I. Hising	Soerabaya.
" "	"	Fathool Rachman	Hadji Karim	Riouw.
" "	"	Sjat Elfrat	Said Alhabasy	Sumanap.
" "	"	Fathal Hair	Said Masawa	Soerabaya.
" 11	"	Goedang Besaar	Morodjoyo	Palembang.
" "	Ned.	Phobus	F. Beck	Batavia.
" "	N. I.	Soet Ban.	Soeh Bannoor	"
" 12	Saraw.	Srie Strawak	Jack Osooop	Sarawak.
" "	N. I.	st. Banda	Schmidt	Batavia.

Vertrokken Schepen van Samarang.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
April 7	Deen.	Kongen of Denmark	Egholm	Falmouth.
" "	N. I.	Emale	Nielant Bannier	Tagal.
" 8	Ned.	de Arand	L. Hur	Amsterdam.
" 13	N. I.	Sagalla	Soeh Drabin	Batavia.
" "	Ned.	Proton	v. Wegendens	Schiedam.

In lading liggende Schepen te Samarang.

Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl.	Indisch Hap Heen	Naridin	"	B. Kopsmit en co.
"	Louise	Liem Boengioek	"	"
"	Fathool Rachman	Hadji Karim	"	"
"	Sjat Elfrat	Said Alhabasy	"	"
"	Fathal Hair	Said Masawa	Soerabaya.	Gezagvoerder.
"	Soet Ban	Soeh Bannoor	"	"
"	Goedang Besaar	Morodjoyo	Soerabaya.	Gezagvoerder.
"	Abdul Hassim	Said Alhadris	"	"
Siam.	Herrowija	Tie Tam	"	"
Sarawahs.	Boedjang Lakander	Kastan Amij	"	"
Nederl.	Indisch Abel Tasman	J. Henning	Nederland	B. Kopsmit en co.
"	Phobus	Beck	"	MacNeill en co.

Aangekomen schepen te Soerabaya:

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van
April 10 N. I.	Fatahool Haer		Hadjie Tjoeop.	Banjermass.
"	"	Djahora	Mohamat Baso.	"
"	Fr.	Atrato	S. Varquain	Batavia.
"	11 N. I.	Almansoor Sarie	Mohamat Said.	Banjermass.

Vertrokken schepen van Soerabaya:

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Naar
April 7 Ned.		Margaretha Johanna	M. Schou	Ned. v. Bat.
"	8	Jacoba Helena	J. M. Pfeil	"
"	N. I.	Ammana Tulbarie	Sech Ganna	Bat. v. Sum.
"	Ned.	Twee Godfrieds	Brandligt	Rotterdam.
"	10 N. I.	Zein	Sech Badjardana	Banjermass.
"	Ned.	Asia	C. Abrahams	Amsterdam.
"	11 N. I.	Jenoer	Said Sahap.	Bat. v. Sum.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch.	Koningin der Nederlanden	G. R. Curtis	Batavia en Samarang	Fraser Eaton en co.
"	Stella Maria	A. P. Hueser	Nederland	"
"	Van der Werf	P. C. Rosier	"	"
"	Henriette Geortruida	P. Buys	"	Ruyt, Cramer en co.
"	Adelaar	L. A. J. Boulet	"	"
"	Zeeuwschoop	D. Duijcker	"	Hekstra Gijzing en co.
Nederl. Indisch	Kiem Sansing	Tjoa Kow.	Balie	Gesagvoerder.
"	Fathool Wahap	Said Segaf.	"	"
"	Kiem Tjethay	Tjoa Teng.	"	"
Zweedsch.	Prins Carl.	J. Tarras	Zweden	Adam en co.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Castor*: de heer J. G. Geuke.
Met het Chin. schooner *Time*: 149 Chinesen.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het N. I. schip *Buitenzorg*: de le luit. der inf. D. M. Jallotzer.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 15 tot en met den 19 April 1854.

AANVOER.

Van Padang per ned. schip *Generaal Michiels* gez. H. Prosser agt. Haager en Schuurman.

400 pik. rotting. 1393^{3/4}/₁₀₀ do. rijst. 9^{7/8}/₁₀₀ do. zw. peper. 215 do. do. cassia. 8^{3/4}/₁₀₀ do. gomelastiek: 6 do. gutta percha. 2600 do. koffij. 3^{1/2} do. was. *Order.*

Van Nederland per ned. schip *Bantam* gez. J. H. Klein agt. Moormann en co.

1 kt. koopmanschapp. 100 vs. loodwit. 5 do. menie. 2 ks. olie. 100 vn. bier. 16 pak. zakken. *de Weerd* Ruyt en co.

38 coll. manufact. 3 ks. ijzerwerk. 63 coll. do. 10 vn. hagel. 200 ks. glas. 20 bn. rood garen. 5 ka. modewaren. 8 do. hoeden. 2 do. zijdestoffen. *Pandel en Stiehaus.*

10. v. boter. *Lingeman.*

8 coll. bagase. v. *Slooten.*

11 vn. boenzwart. *A. G. Brouwer.*

4 ks. groenbuis. *Kopersmit en co.*

1 kt. zadel. 12 vt. touw. 1 ks. cement. 1 do. divers. 24 stuk. ijzer. 1000 steenen. 61 coll. manufact. *G. Suermont en co.*

2 kn. hoeden. 93 coll. manufact. *Kraglinger Dummler en co.*

60 coll. manufact. 100 md. bier. *E. Moormann en co.*

117 md. water. 2 ks. krameryn. *Tiedeman en v. d. Burg.*

2 kn. papier. *Gumplich.*

26 do. diversen. *Cron.*

5 org. en 2^{1/2} pjp. bier. *Pandel en Stiehaus.*

3 ks. glaswerk. 1 do. koopmanschapp. *Melsendorff Wilmans en co.*

50 ks. bier. *Haager en Schuurman.*

62 do. koopmanschapp. *Bakke en Kinder.*

4 vn. bier. 12 do. boter. *Meijer.*

6 ks. plantwerk. *John Ruyss en co.*

19 kn. manufact. 14 do. inh. meubelen. krameryn sigaren rookwerk. 2 do. kaarsen. *B. v. Leuween en co.*

20 vs. silfvermant. N. H. M.

100 kn. wijn. 200 coll. manufact. 40 kn. krameryn sigaren. 14 bn. koffijzakken. *Pitcairn Syme en co.*

11 coll. manufact. 1 kt. zijdestoffen. *Pandel en Stiehaus.*

6 ka. likeuren. 20 vn. bier. 12 bn. garen. 48 coll. divers. 100 ks. lijnolie. 100 vn. boter. 160 md. bronwater. 19 ks. manufact. *Order van Soerabaya.*

7 kn. koopwaren. *Martens.*

23 kn. diversen. *Rosmeijer.*

34 » manufact. *Hoekstra Gijzing en co.*

208 collen provisies. 400 vn. boter. 200 ks. soep. *Graspré Moliers en co.*

5 ks. koopmanschapp. 106 vn. boter. 3 ks. kaas. 1 do. tabakzaad. *Order.*

Van Padang per ned. ind. schip *Djudul Wadoet* gez. Sech achmat bin Oemar Segie.

200 pic. rotting. 300 do. rijst. *gesago.*

664 pic. rotting. 77 ps. buffelhuiden. 134 do. koehuiden. 6 do. har- tehuiden. *Purvis en co.*

141^{1/2}/₁₀₀ pic. cassia *Paine Stricker en co.*

250 pic. rijst. 1 do. benzoin. *gesago.*

30 pic. cassia 2 paarden. *Said moh. Aijdiel.*

1^{1/2} pic. was. 10 ps. blikken tromm. 16 do. zijde plangies. 1 corg. do. slendangs. 1^{1/2} do. eur. mat. hoeken. 60 cat. java koperwerk. *Sech moh. Maharoes.*

Van Padang per ned. ind. bark *Orestes* gez. Io Ago.

80 pic. eur. staal. *Go Kianhsan.*

387^{1/2}/₁₀₀ pic. rotting. *gesago.*

690 pic. rijst. 466 do. koffij. *Anderson Tolson en co.*

1198^{1/2}/₁₀₀ pic. rotting. N. H. M.

102^{1/2}/₁₀₀ » » *Kopersmit en co.*

Van Soerabaya per ned. schip *Henriette* gez. J. van Loenen agt. Haager en Schuurman.

80 pic. rotting. *Busing Schröder en co.*

2136^{1/2}/₁₀₀ pic. suiker. *Graspré Moliers en co.*

Van Australia per ned. schip *Spiljns* gez. G. Wigman agt. G. Suermont en co.

1 kt. kleedingstukken en ballast. *Order.*

UITVOER.

Naar Singapore via Banca en Ricuw per Ned. Ind. stooms. *Java* gez. G. Batten agt. *Machina Watson en co.*

4 ps. buitens. sarongs. 15 cat. ananas garen. *Lips Hog.*

4 kn. dekken 2 bn. bl. drills. uit entrep. 9^{1/2} legg. atak 1 kt. provisies. *Hunter Houghton en co.*

6 kn. 123 corg. java batik doeken. 73 do. zw. slendangs. 23 do. do. sarongs. 8 ps. rood batik do. *Sech salim bin Hassan.*

1 kt. 50 ps. eur. sw. katoen. 30 do. doerias. *Said abd. Rachman*

5 kn. kat. goederen. 2 do. do. doeken. 1 kt. rood garen. 2 do. gew. slendangs. 1 do. do. kain pandjangs. uit entrep. *E. Moormann en co*

1 kt. bat. batik doeken. *Said hoessin Alkaf.*

1 kt. calcutta sigaren uit entrep. *M. Macaritch.*

1 kt. boeken. *Joukin.*

40 corgs. java batik sarongs. *Sech salim bin Hassan.*

3 kn. diversen. *Hoetjman.*

8^{1/2}/₁₀₀ corg. baty. kat. sarongs. 40 do. tan. batik doeken. 3^{1/2} do. do. slendangs. *Oey Toon.*

f 1600 silv. specie. *Sech salim bin Hassan.*

1 kt. tanab. batik doeken. *Kwee Ahok.*

6 kn. br. rood. kabajas. 1 do. gedr. katoen. 8 ps. koperen pijpen. *Pitcairn Syme en co.*

f 835 silv. specie. *Sech acht. See.*

1 kt. jap. goederen. *Tiedeman en v. d. Burg.*

15 kn. portwijn. 4 do. Wit katoen. uit entrep. 4 do. jap. goederen *Martin Dycs en co.*

23 ton. batv. niela 4 do. varkens olie. 1 kt. batv. bamb. hoeden. 6 do. binnenl. kalk. 14 pic. java roode uien. 16 do. djalie rijst. 14 do. varkens olie. 55 ps. pompelmoesen. *Tan Tianliat.*

1 kt. batv. batik sarongs. *Aloei Satrie.*

4 kn. eur. longcloths. 209 ps. buffelhuiden. 2 pr. do. aderen. 1 kt. buitens. sarongs. 5 pic. agaragar. *Go Tjengtes.*

1 kt. patjols etc. 3 pakk. reijzer do. 1 kt. ned. vlag. 3 do. genie goederen. 2 vn. teer. 1 kt. vlamgijpen. 2 alg. pakh. *Meester.*

1 kt. milit. goederen. 15 fusten ges. vleesch. 75 pakk. kleeder kisten. 10 md. en 3 kn. milit. goederen. 8 tafellaken. 10 pakk. stroozakk. 7 zakk. koffij. 20 fusten gest. vlesch. 5 do. do. spek. 2 kn. en 4 pakk. mift. goederen. 12 nachtonnen. 11 pakk. kleederkisten. 1 alg. pakh. *Meester.*

1 paard. *E. Batten.*

2 java paarden. *Martin Dycs en co.*

f 15000 silv. specie. *Tjia Kobbie.*

6 ps. goud sp. matten. f 34 silv. specie. 1200 ps. silv. sp. matten. 2 do. eur. longcloth. 1 rol div. goederen. 4 ellen laken. 1 pak palemb. tuinpotes. *Ong Hoat.*

325 ps. silv. ps. matten. f 10000 do. gulden. 300 do. do. sp. matt. *Said aloei Satrie.*

24 kn. wit katoen. *Adam en co.*

1 paard. *Hunter Houghton en co.*

f 500 silv. specie. *Said abdul Rachman bin Hassan Alkaf.*

1 kt. bendiejassen. *Jacobs.*

1 kt. bendietuig. van *Slooten en Moqan.*

1 kt. bendiecharnas. *Hughan.*

2000 ps. silv. sp. matten. *Paine Stricker en co.*

f 15500 silv. geld. *Go Intje.*

f 1500 silv. specie. f 500 do. do. *Sech awal jawas.*

Naar Samarang en Sourabaya per ned. ind. schip *Maijmoon* gez. Said aboebakar bin Kassim.

14 corg. pal. tenionsgs. 4^{1/2}/₁₀₀ pic. do. kaneel. 15000 ps. kroepoek. 15000 do. kamplangs. *Lad. van Palembang.*

210 ps. zw. ijzer. *Metsendorff Wilmans en co.*

4/1 vn. madera. 10 ramen vilt. *Morgan Melbourne en co.*

2 bund. ijzer. 12 kn. kat. naigarem 638 bundijzer. *Martin Dycs en co.*

1 kt. hoeden en modewaren. 1 do. linnen. *L. Platon.*

1 kt. boeken en papier. van *Haren Noman en Koiff.*

15 zakk. inh. medicijn. *Aloei Satrie.*

12 zakk. gram. *G. Suermont en co.*

1 kt. capsuleen en etiketten uit entrep. *Busing Schröder en co.*

4 vn. koolteer. 4 coll. artillerie goederen. 1 kt. hengsels en menie. 1 do. diversen. 100 stell. koopgoederen. 5^{1/2} kn. amphioen. 7 do. boekwerken. 4 do. geneses middelen. 7^{1/2} legg. arak. 1 kt. mil. goederen. 3 coll. art. do. 2 kn. ijzerwerk. 1 pak. ijzere ballans. 3 stav. ijzer. 21 vn. spijkers. 1 kt. do. 5 kn. spijkers en sp. groen. 1 kt. vlagge doek. 3 tross. gem. touw. 9 kn. en 30 pott. lijnolie 20 vn. loodwit. 10 do. div. spijkers. 1 brandspuit. 6 vn. diversen. spijkers. 24 kn. div. ijzerwerken. 6 pakk. teerkwasten. 3 vn. krijt en spijkers. 10 tross. div. touwwerk. 9 vs. zw. verf. 6 ps. schij- 10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer. 1 do. pakh. *gesago.*

10 vn. sw. teer.